

залучення всіх співробітників до процесу формування нового бачення своїх завдань у реаліях цифрового формату бізнесу, можливості налаштування системи на своєчасне, повне і достовірне отримання інформації, її аналізі для обґрунтування управлінських рішень [5].

Кожна компанія вибирає спосіб цифрової трансформації бізнесу, використовуючи свою бізнес-модель, що обумовлює відповідні результати. Упровадження нових цифрових технологій дає можливість переорієнтувати бізнес, підвищити його ефективність та конкурентоспроможність, вийти на більш глобальний рівень [6].

Перелік використаних джерел:

1. Цифрова трансформація бізнесу. URL: <http://ev.fmm.kpi.ua/article/view/216367>
2. Цифрова трансформація. URL: <https://coursera.org/learn/digital-transformation>
3. Цифрова трансформація. URL: <https://www.terrasoft.ua/page/digital-transformation>
4. <https://economyandsociety.in.ua/index.php/journal/article/view/601/575>
5. <http://projects.dune-hd.com/bitstream/handle/2010/24256/491-496.pdf?sequence=1&isAllowed=y>
6. https://essuir.sumdu.edu.ua/bitstream-download/123456789/85093/1/Ivakhnenko_digital%20transformation.pdf

УДК 334.021

Сукач Галина

викладач II категорії

Тернопільський фаховий коледж харчових технологій і торгівлі

м. Тернопіль, Україна

Halyna Sukach

Second category teacher Ternopil vocational college of

food technology and trade

Ternopil, Ukraine

**ОСОБЛИВОСТІ ІНТЕГРАЦІЇ БІЗНЕСУ В УМОВАХ ЦИФРОВІЗАЦІЇ
СУСПІЛЬСТВА
FEATURES OF BUSINESS INTEGRATION IN THE CONDITIONS OF SOCIETY
DIGITALIZATION**

Сучасний світ уже зробив перший крок до принципово нової технологічної, економічної та соціальної реальності. Проте виклики, які стоять перед сучасним індустріальним суспільством, важко переоцінити. Йдеться про зміну глобального соціально-технологічного укладу, наслідком якого є повне переформатування звичних нам систем, формування нових соціальних та економічних стратегій. Одночасно змінюється технологічна парадигма, змінюються моделі управління і суспільні норми, відбуваються масштабні демографічні зрушення [1].

В епоху стрімкого розвитку інформаційно-комунікаційних технологій та інновацій важливого значення набувають процеси цифровізації діючих бізнес-процесів, які і є відповідними «точками зростання» бізнесу. Розвиток цифрової економіки України полягає у створенні ринкових стимулів, мотивацій, попиту та формуванні потреб щодо використання цифрових технологій, продуктів та послуг серед українських секторів промисловості, сфер життєдіяльності, бізнесу та суспільства [2].

З метою стабільного функціонування підприємств в сучасних умовах важливо вибрати єдину систему і механізм управління бізнес-процесами на всіх етапах життєвого циклу підприємства на основі імплементації цифрових інструментів. Використання доступних цифрових інструментів сприятиме цифровій трансформації діючих бізнес-процесів та сприятиме інноваційним рішенням, методам, концепціям управління, що сприятиме подальшому ефективному розвитку підприємства [1].

Встановлено, що інтерес міжнародної спільноти, наукового світу та громадськості загалом прикуто до проблематики реалізації концепції розвитку цифрової економіки та суспільства й далі набуває усе більшого розмаху. Концепція розвитку цифрової економіки та суспільства охоплює ряд основних цілей, проте найважливішою ідеєю Концепції та Цифрової адженди України є: швидкі та глибинні наслідки від переходу на «цифру» будуть можливими лише тоді, коли цифрова трансформація стане основою життєдіяльності українського суспільства, бізнесу та державних установ, стане звичним та повсякденним явищем, стане нашим ДНК, нашою ключовою аджендою на шляху до процвітання, стане основою добробуту України [4].

На основі глибинного аналізу тлумачення дефініції «цифрова трансформація бізнесу» виявлено, що вітчизняний малий та середній бізнес не усвідомлює важливості та можливостей використання цифрового інструментарію для розвитку власного бізнесу. При цьому у роботі цифрову трансформацію бізнесу запропоновано розглядати з позиції чотирьох сторін – науковців, бізнесу, держави та громадськості – та розуміти як процес, що забезпечує особливий, стратегічний вид організаційних змін підприємства з використанням цифрових технологій, появою нових бізнес-моделей з фундаментальними інноваційними змінами в підходах до управління, корпоративної культури, зовнішніх комунікацій для підвищення їх ефективності через збір, опрацювання, візуалізацію та аналітику даних, які раніше були невідомі. Таким чином, у результаті здійснення таких перетворень підвищуватиметься продуктивність кожного працівника і рівень задоволеності клієнтів, а підприємство здобуде репутацію прогресивної і сучасної організації [1].

У роботі розширено класифікаційні ознаки інновацій з позиції цифрових трансформацій за такими ключовими ознаками: об'єкт, сталість та масштабність, пусковий механізм. Це дасть змогу керівникам виявляти можливості інноваційного розвитку бізнес-моделей підприємств, адже проникнення цифрових технологій трансформує усі наявні бізнес-процеси організації і тим самим сприяє появі інновацій [2].

На основі виокремлених груп диверсифікованих стейкхолдерів виявлено, що кожна з них має свої очікування від процесів оцифрування економіки, які розділено на відповідні складові: інноваційний розвиток, консолідація, інтеграція, ефективність. Це дасть змогу усвідомити необхідність та переваги переходу на «цифру», оскільки доведено, що цифрова трансформація держави буде сприяти цифровій трансформації бізнесу і його залученню у розвиток цифрової економіки. З іншого боку, цифрова економіка та інформатизація суспільства сприятиме ефективному розвитку бізнесу (його цифровій трансформації) і, в кінцевому результаті, цифровій трансформації держави [3].

Обґрунтовано, що цифрове перетворення починається з управлінської ланки підприємства, що зумовило необхідність систематизувати бізнес-процеси підприємства у контексті організації процесу цифрової трансформації за такими ознаками: за впливом формування доданої вартості продукту або послуги (основні, допоміжні); за видами управління (адміністративні, операційні, допоміжні); за роллю в окремому напрямку розвитку організації (розуміння ринку та споживачів, стратегії та візії організації, системи управління, розвиток та навчання персоналу). Це дасть змогу керівництву сформувати чітку стратегію, спрямовану на досягнення цифрового розвитку та, при цьому, вибудувати цифрову культуру в організації таким чином, щоб усі дії були спрямовані на задоволення потреб клієнта (клієнтоцентричність) [2]. Цифрова стратегія – це стратегія перетворення фірми на цифрову, в якій цифровий зв'язок забезпечує взаємодію бізнес-організації зі своїми клієнтами, індивідуалізовані й персоналізовані пропозиції продуктів/послуг, прийняття рішень та реалізацію основних бізнес-функцій на основі даних, під впливом змін у зовнішньому та внутрішньому середовищі фірми. Цифрова фірма робить акцент на цифровій підтримці бізнес-процесів та послуг за допомогою сучасних технологій та інформаційних систем. Ядром цифрової фірми та найбільш ефективним інструментом її менеджменту є інформаційні технології. Мета цифрової фірми – економія затрат, досягнення конкурентних переваг, безперервність та ефективність ведення бізнесу [3].

Якщо говорити про великий бізнес в Україні, то всі конкурентні переваги формуються навколо двох складових – мінімізація податкових зобов'язань під час імпорту ПДВ і максимізація податкового кредиту (відшкодування) ПДВ під час експорту. Власники мінімізують як витрати виробництва, так і обов'язкові виплати з прибутку підприємств державі і міноритарним акціонерам через виведення прибутку з контрольованого підприємства. Це відбувається за відомою схемою продажу продукції підприємства посередницькій фірмі за заниженими (інсайдерськими) цінами з подальшим перепродажем. Проте зазначений механізм отримання економічного прибутку і вилучення особистих доходів шляхом захоплення і розділу статусної ренти має обмежені можливості розвитку і наразі фактично вичерпані. По-перше, штучне заниження цін на витрати виробництва має наслідком порушення умов відтворення ресурсів, необхідних для ведення виробничої діяльності. Наслідком низької заробітної плати є відсутність кваліфікованої робочої сили. По-друге, темпи науково-технічного прогресу у світовій економіці. З одного боку, зниження фізичних витрат виробництва як результат інноваційних технологій випереджає можливості вітчизняних підприємств з утримання занижених цін на ресурси. З іншого – впровадження нових технологій призводить до створення продукції з такими якісними характеристиками, які вітчизняна економіка виробляти вже не в змозі. Як наслідок, відбувається поступове зниження якісної “ніші” української продукції на світових ринках і реальною є загроза витіснення з ринків зовсім [4].

Перелік використаних джерел:

1. Ольга Пищуліна Київ жовтень 2020р. Цифрова економіка: тренди, ризики та соціальні детермінанти. URL: https://razumkov.org.ua/uploads/article/2020_digitalization.pdf
2. Ірина Струтинська, Кваліфікаційна наукова праця на правах рукопису «Цифрова трансформація як імператив інноваційного розвитку бізнес-структур». URL: http://phd.znu.edu.ua/page//dis/08_2020/Strutynska_dis.pdf
3. Стрижкова моно 19. Цифрова трансформація бізнесу: зміна стратегій і моделей розвитку URL: [https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20\(4\).pdf](https://ndipzir.org.ua/wp-content/uploads/2020/02/Strizhkova19Mono/Strizhkova19Mono%20(4).pdf)
4. Як цифрова економіка змінить Україну. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2018/01/16/633057>.

УДК 330.3

Фесіна Юрій

кандидат економічних наук, доцент
доцент кафедри підприємництва, торгівлі та логістики
Луцький національний технічний університет
м. Луцьк, Україна

Yurii Fesina
PhD (Economics)

Docent, Associate Professor of Entrepreneurship, Trade and Logistics Department
Lutsk National Technical University
Lutsk, Ukraine

ЦИФРОВА ТРАНСФОРМАЦІЯ ЕКОНОМІКИ: ЄВРОПЕЙСЬКИЙ ДОСВІД ТА ВІТЧИЗНЯНІ ПЕРСПЕКТИВИ THE DIGITAL TRANSFORMATION OF THE ECONOMY: EUROPEAN EXPERIENCE AND DOMESTIC PERSPECTIVES

Одним із факторів, який дозволяє економіці залишатися конкурентоспроможною є інновації. Постійний пошук та імплементація новацій у господарський сектор дозволяють отримувати переваги та вигоди, як економічні, так і соціальні. Забезпечення довготривалої конкурентоспроможності важливе з огляду її фокусування на меті функціонування господарюючих суб'єктів. Остання виступає якісним критерієм отримання економічної